

מדינת ישראל
משרד החינוך

תכנית הלימודים באזרחות- חינוך חרדי

חטיבה עליונה

שאלון 71274 (תואם לשאלון 71271)

70% עבור 2 יח"ל

רשימת הנושאים הלימוד	רשימת תתי הנושאים
הדמוקרטיה:	- דמוקרטיה ישירה. - דמוקרטיה ייצוגית. - משאל עם. - זכויות האדם והאזרח. - יסודות הדמוקרטיה. - זכות הדמוקרטיה להגן על עצמה. - יחסם של גדולי ישראל לדמוקרטיה.
המשטר הדמוקרטי בעולם ובisrael:	- עקרונות המשטר הדמוקרטי: ○ הכרעת הרוב: ▪ זכויות המיעוט. ▪ תרבות פוליטית, סובלנות ופלורליזם. ○ שלטון יציג, נבחר ומתחלף. ○ עקרון הגבלת השלטון: ▪ חוקים. ▪ הפרדת רשויות. ▪ מנגנוני פיקוח ובקורת. ▪ בחירות. - השוואה בין משטרים דמוקרטיים למשטרים שאינם דמוקרטיים: ○ מונרכיה. ○ דיקטטורה. - צורות בממשל הדמוקרטי: ○ השוואה בין משטר פרלמנטרי למשטר נשיאותי.

מדינת ישראל
משרד החינוך

רשימת תתי הנושאים	רשימת הנושאי הלימוד
- מפלגות : ○ חוק המפלגות. ○ חשיבותן של המפלגות. ○ תקנון. ○ סייגים לרשום מפלגה. ○ חוק מימון המפלגות. ○ מפלגה – סיעה – תנועה. - בחירות דמוקרטיות : ○ מאפייני בחירות דמוקרטיות. ○ בחירת מועמדים. ○ ועדות בחירות : ▪ מרכזית. ▪ אזורית ▪ ועדת הקלפי. ○ הליך ההצבעה. ○ אחוז החסימה + דיון בעד ונגד. ○ הסכם עודפים + דיון בעד ונגד. ○ חלוקת המושבים בכנסת בבחירות היחסיות : ▪ מודד. ▪ עודפי קולות. ▪ שיטת באדר עופר. - שיטות הבחירות במשטר דמוקרטי : ○ אזורית רובית. ○ ארצית יחסית. ○ מעורבת. - יתרונות וחסרונות של שיטות הבחירה + דיון. - שיטת הבחירות הרצויה בישראל + דיון. - עמדתה של היהדות החרדית על שיטת הבחירות בישראל.	מפלגות ובחירות במדינת ישראל:
- חוקה. - הויכוח בעניין החוקה :	חוקה וחוקי יסוד :

מדינת ישראל
משרד החינוך

רשימת תתי הנושאים	רשימת הנושאי הלימוד
○ עם הקמת המדינה. ○ האם רצויה חוקה + דיון. - חוקי יסוד : ○ מעמדם : ▪ שריון. ▪ הגבלה. ○ תוכנם. ○ חוקי היסוד הקיימים. - חשש היהדות החרדית מפני חוקי היסוד.	
- אזרחות מהי? - חוק האזרחות : ○ כיצד נרכשת אזרחות ישראלית? ○ כיצד מאבדים אותה? - חוק השבות : ○ הבעייתיות. ○ התיקון. - זכויות וחובות האזרח הישראלי.	אזרחות ישראלית וזכות עליה לישראל:
- מהי הכנסת? - תפקידיה. - סיעות הכנסת : ○ קואליציה. ○ אופוזיציה. - התחלה וסיום בכהונת הכנסת. - נשיאות הכנסת ותפקידיה. - מליאת הכנסת + דיונים. - ועדות הכנסת ונחיצותן.	הרשות המחוקקת - הכנסת
- חקיקת חוקים : ○ יוזמת החקיקה. ○ תהליך החקיקה. - חקיקה ראשית וחקיקת משנה – השוואה.	עבודת הכנסת

מדינת ישראל
משרד החינוך

רשימת תתי הנושאים	רשימת הנושאי הלימוד
- פיקוח ובקרה : ○ ועדות הכנסת. ○ הצעות לסדר יום. ○ שאילתות. ○ אי אימון. ○ חוק התקציב. ○ ועדות חקירה פרלמנטריות. - חברי הכנסת : ○ החסינות לסוגיה. ○ הרהורים על זכות החסינות + דיון. ○ תהליך הסרת חסינות. ○ זכויותיהם. ○ הטבות חומריות. ○ הגבלת חברי הכנסת	
- חוק יסוד הממשלה. - מבנה הממשלה. - תהליך כינון ממשלה : ○ הסכם קואליציוני- משמעת קואליציונית. - סוגי ממשלות קואליציוניות : ○ ממשלת אחדות לאומית. ○ ממשלה צרה. ○ ממשלה רחבה. - ראש הממשלה : ○ מעמדו. ○ סמכויותיו. ○ נושאים שבאחריותו הישירה של ראש הממשלה. - מבנה הממשלה. - משרדי הממשלה. ○ סוגי משרדים. ○ הדגמת פעילות של משרדי הממשלה. - תפקידי הממשלה וסמכויותיה / אחריות ממשלתית.	הרשות המבצעת הממשלה

מדינת ישראל
משרד החינוך

רשימת תתי הנושאים	רשימת הנושאי הלימוד
○ קבלת החלטות. ○ תקנות. ○ צווים. ○ הכרזת מלחמה. ○ תקנון הגנה. ○ תקנות לשעת חירום. - תפקידי השרים, סמכויותיהם ואחריותם - אחריות מיניסטריאלית. - יחסי גומלין בין הכנסת לממשלה. - היועץ המשפטי לממשלה תפקידיו והשפעתו. - סיום כהונת ממשלה וההשלכות. - ממשלת מעבר - בחירה ישירה של ראש הממשלה + דיון.	
- המשפט האידיאלי במדינה יהודית. - מקורות המשפט במדינה. - יחס התורה למערכת המשפט החילונית. - מבנה מערכת המשפט. - עצמאותה של הרשות השופטת : ○ עקרון הסוב-יודיצה. ○ מינוי שופטים. ○ אי חברות פוליטית. ○ קביעת שכר שופטים. ○ הדחת שופט. - סוגי משפטים : ○ אזרחי. ○ פלילי. ○ חוקתי. - סוגי בתי משפט : ○ שלום. ○ מחוזי. ○ עליון – בג"ץ.	הרשות השופטת:

מדינת ישראל
משרד החינוך

רשימת הנושאי הלימוד	רשימת תתי הנושאים
	▪ חוק יסוד השפיטה. ▪ האקטיביזם השיפוטי + ויכוח ודיון. ▪ צווי על תנאי - בתי דין מיוחדים.
פיקוח ובקורת על רשויות השלטון:	- נחיצות הביקורת. - מנגנוני הפיקוח. ○ מבקר המדינה: ▪ חוק יסוד מבקר המדינה. ▪ בחירת המבקר. ▪ תחומי הביקורת. ▪ הגופים המבוקרים. ▪ עצמאות המבקר. ▪ דו"ח מבקר המדינה. ○ נציב תלונות הציבור. ○ ועדת חקירה ממלכתית. ▪ השוואה בין ועדת חקירה ממלכתית לועדת חקירה פרלמנטרית.
דת ומדינה:	- מעמדה של הדת היהודית במדינת ישראל. - הסטטוס קוו. - חקיקה דתית ונחיצותה + דיון. - סוגיית מיהו יהודי בחוק השבות. - התנגדות היהדות החרדית לאקטיביזם השיפוטי. - מוסדות דת ממלכתיים: ○ הרבנות הראשית. ○ בתי הדין הרבניים. ○ הרבנות המקומית. ○ המועצות הדתיות. - עצמאות החינוך החרדי. - סוגיית חקיקת חוקי יסוד.

מדינת ישראל
משרד החינוך

רשימת תתי הנושאים	רשימת הנושאי הלימוד
- החיים הרוחניים : ○ סמכויות הלכתיות בלתי ממלכתיות. ○ החינוך במדינה. ○ כוללי אברים. ○ החצרות החסידיות. ○ ארגונים ומוסדות חרדיים. ○ מפעלי תרבות תורנית. - מפעלים סוציאליים.	

מדינת ישראל
משרד החינוך

30% - מטלת ביצוע

סמל שאלון להערכה בית ספרית: 71273

סמל שאלון לבחינה חיצונית: 71272 (עבור תלמידים אקסטרנים/נבחני משנה)

רשימת נושאי הלימוד	תתי נושאים
עם ישראל – עם התורה:	- נקודות ההתחלה של עם ישראל ושל אומות העולם. - חוקתו הנצחית של עם ישראל ואמנת היסוד שלו. - צדק חברתי – זכויות האדם. - מינויים ציבוריים בהשקפת היהדות. - הציפייה התמידית של עם ישראל. - עמדת היהדות החרדית ביחסה למדינת ישראל: ○ מסמך הסטטוס קוו.
אופייה של מדינת ישראל:	- תוכנית החלוקה. - הכרזת המדינה. - מגילת העצמאות: ○ תוכן המגילה: ▪ אופי המדינה. ▪ המשטר במדינת ישראל. ○ מעמדה של מגילת העצמאות. ○ יחס היהדות למגילה. - מדינת לאום. - מדינה רב לאומית. - לאומיות אתנית ולאומיות פוליטית. - מדינת ישראל כמדינת הלאום היהודי. - מעמדם של המיעוטים הלאומיים. - יחסה של מדינת ישראל ליהדות התפוצות. - יחסם של יהודי התפוצות למדינת ישראל.

מדינת ישראל
משרד החינוך

נשיא המדינה:	- חוק יסוד נשיא המדינה. - בחירת הנשיא. - תפקידי הנשיא וסמכויותיו : ○ תפקידים פורמאליים. ○ תפקידים של שיקול דעת. - חסינות הנשיא. - העברת נשיא מכהונתו.
השלטון המקומי:	- השלטון המקומי ונחיצותו. - יחסי גומלין בין השלטון המרכזי לשלטון המקומי ○ חלוקת התפקידים + דיון. - סוגי הרשויות המקומיות : ○ תפקידיהן. ○ סמכויות הרשויות : ▪ קביעת תקציב. ▪ חקיקה. ▪ הטלת מסים. ▪ תכנון ובניה. ▪ שפיטה. - בחירות לשלטון המקומי. - תפקידי ראש הרשות. - פיקוח על הרשויות המקומיות. - ועדה קרואה.